

afgjort, at Skuespillere, der er ansat ved Teatret, maa ikke samtidig være Instruktører. Dette er en daarlig Ordning; det har vist sig stadig væk. Hvis derfor Skuespillere ønsker at være Instruktører, maa de ophøre med at være Skuespillere. Men i hvert Fald, hvordan man end ser paa dette, er det givet, at der maa være een Mand, som staaar kunstnerisk som den ansvarlige overfor Ministeriet for Teatrets Drift.

Naar vi faar en Ordning med Hensyn til Repertoire og faar at vide, hvorvidt man vil foreslaa Anlæg af Dobbeltscenen eller henlægge Planen, saa at man ved, at nu er den væk, og naar man vil skride til den lige omtalte Indgriben i Styrelsen af det kongelige Teater, mener jeg endda, at man i Øjeblikket kan være tilfreds, fordi det dog vil blive bedre, end det er nu, og jeg er ogsaa overbevist om, at Kritikken vil blive langt ringere. Een Ting vil i hvert Fald være opnaaet. Naar een Mand har det kunstneriske Ansvar for Teatrets Drift, undgaar vi i Fremtiden — forhaabentlig da —, at der stadig væk løbes fra Teatret over til Ministeriet, forhandles direkte med Embedsmændene i Ministeriet eller Ministeren selv fra Skuespillernes Side bag Chefens Ryg, saaledes at Teatrets Ledelse aldrig er klar over, hvor den har, og hvorvidt den har sin Autoritet. Er der noget, der er til Skade for det kongelige Teaters kunstneriske Drift, er det unægtelig dette, at man ved Teatret ved, at naar man vil sætte en Kæp i Hjulet deroppe, behøver man blot at gaa op i Ministeriet eller komme til Pressen; thi der er altid nogen i Pressen, der er henrykt, naar de faar en lille Bid at slaa op vedrørende det kongelige Teater; saa er det ligegyldigt, om Ordningen og Arbejdet ved det kongelige Teater lægges øde derved.

Men hvis man fra den nuværende Regerings Side absolut vil holde paa, at den nuværende Direktør, som efterhaanden ikke just staaer med Palmer i Hænderne, skal forblive som den øverste, paa Grund af sine økonomiske Fortjenester, saa maa man dog indrømme, at han, trods disse Fortjenester, i kunstnerisk Henseende har visse Mangler, og altsaa ansætte en Mand, som har det kunstneriske Ansvar. Hvorfor saa ikke vende tilbage til den Ordning, som var den gamle ved det kongelige Teater, da William Bloch levede og var Instruktør? Da vidste man, hvor det kunstneriske Ansvar laa. Jeg vil i høj Grad anbefale Ministeren, at sørge for, at Teatret i hvert Fald reformeres saa hurtigt som muligt paa dette Omraade.

Jeg haaber, at der endnu er lang

Tid til „Den danske Comoedies Ligbegiængelse“, som man fejrede i sin Tid. Jeg tror paa, at det kongelige Teater endnu har en Mission, og hvis det styres paa den rette Maade og med en vis nødvendig Energi, saa vil det endnu kunne betyde et stort og vigtigt Tilskud til dansk Aandsliv i lange Tider. Og jeg vil haabe, at Resultatet af denne Forhandling om et Lovforslag, som jeg altsaa i sig selv ikke tillægger nogen Værdi, dog maa blive, at Ministeren endelig tager sig sammen til Handling og aabenbarer her i Tinget, hvad der er hans Mening, og at vi faar gode Resultater ud af denne Virksomhed fra Ministerens Side.

Rode: Flere foregaaende Talere har sagt, at hvis man ikke i Øjeblikket havde et Statsteater, og nogen foreslog et Statsteater oprettet, vilde det sikkert ikke blive vedtaget, og det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard sagde: „I alt Fald ikke under den nuværende økonomiske Tilstand.“ Jeg tror ikke, man behøver at gøre denne sidste Tilføjelse. Jeg er ganske overbevist om, at hvis det konstitutionelle Danmark i 1849 ikke havde fundet et Statsteater, som var vokset op under Enevælden og med den kunstneriske Tradition, som dette Teater havde, og den historiske Betydning, det havde, havde det konstitutionelle Danmark ikke skabt noget Statsteater. Og hvis Forholdet var det, at det alligevel paa et eller andet Tidspunkt i den Tid, vi har haft Forfatningen, ved en Forvildelse havde skabt Teatret, tror jeg ogsaa med Hensyn til Stemningen overfor det Lovforslag, der foreligger her, at saa vilde Tilslutningen have været større.

Den Tanke, som ligger til Grund for Lovforslaget: at en Stat ikke er egnet til at drive Teater, er jo rigtig. Den Tanke, at Kunsten først og fremmest trives i den fuldkomne Frihed, er jo fuldkommen rigtig. Hvis det ærede Medlem Hr. Chr. Hansen tror, at det kun er paa Statsteatre, der spilles Kunst, som er værd at se, og drives Teatervirksomhed med ideelle Formaal, tager han fejl. Det er underligt, at en Mand, der beskæftiger sig med dette, kan sige saadant noget her; for der har dog været en Periode i dansk Teaterliv, hvor det var ganske klart, at man ikke drev Privatteater for at tjene Penge. Man kan mene, hvad man vil, om den Riis-Knudsen-ske Periode i Dagmartheatrets Historie, men at han ikke drev Teater for at tjene Penge, men fordi der var en vis bestemt Kunst, han elskede og ønskede at føre frem og bringe til Sejr, er utvivlsomt. Det kan